



Szlachetko

P R A W N I C Y & U R B A N I Ś C I

Jak przyjmować SUMP
w partnerstwie samorządowym?



SZLACHETKO

prawnicy&urbańści

- Firma konsultingowa;
- Kancelaria adwokacka;
- Ośrodek szkoleniowy.





Porządek obrad

- Pojęcie, funkcja i charakter prawny planu zrównoważonej mobilności miejskiej
- Prawne formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego
- Kwestie procesowe w zakresie sporządzania i uchwalania planów zrównoważonej mobilności miejskiej





Część 1

Pojęcie, funkcja i charakter prawny
planu zrównoważonej mobilności miejskiej

Pojęcie, funkcja i charakter prawny planu zrównoważonej mobilności miejskiej

Cechy planu

Cechy planu zrównoważonej mobilności miejskiej:

- dokument o charakterze strategicznym, ustalający politykę lokalną m.in. w zakresie: rozwoju infrastruktury technicznej, organizacji transportu zbiorowego, transportu indywidualnego i niezmotoryzowanego, polityki parkingowej, bezpieczeństwa ruchu;
- terytorialnie wykraczający poza granice administracyjne gminy, dotyczący miejskiego obszaru funkcjonalnego;
- wdrażany za pomocą innych instrumentów prawnych (np. aktów prawa miejscowego, porozumień administracyjnych, inwestycji infrastrukturalnych oraz technologicznych);
- sporządzany i uchwalany w partycypacyjnym (i transparentnym) postępowaniu.

Pojęcie, funkcja i charakter prawny planu zrównoważonej mobilności miejskiej

Alternatywne formy prawne

Polski prawodawca nie przewiduje planu zrównoważonej mobilności miejskiej jako odrębnego aktu polityki publicznej. Nie oznacza to jednak, że inne akty nie mogą (w pewnym sensie „przy okazji”) pełnić funkcji SUMP. Z pewnością „potencjał” tkwi w:

- Strategiach rozwoju lokalnego i ponadlokalnego;
- Programach rozwoju;
- Planach zrównoważonego rozwoju zbiorowego transportu publicznego;
- Tzw. nienazwanych aktach polityki publicznej.

Pojęcie, funkcja i charakter prawny planu zrównoważonej mobilności miejskiej

Strategia rozwoju ponadlokalnego

Art. 10g ustawy o samorządzie gminnym:

- „1. Gminy sąsiadujące, powiązane ze sobą funkcjonalnie, mogą opracować **strategię rozwoju ponadlokalnego** będącą wspólną strategią rozwoju tych gmin w zakresie ich terytorium.
2. Strategia rozwoju ponadlokalnego: 1) jest opracowywana z udziałem powiatu, jeżeli w jej opracowywaniu uczestniczą wszystkie gminy z terytorium tego powiatu; 2) może być opracowywana z udziałem powiatu, jeżeli przynajmniej jedna gmina, o której mowa w ust. 1, znajduje się na jego terytorium.
3. Do strategii rozwoju ponadlokalnego przepisy art. 10e ust. 2-4 stosuje się odpowiednio”.

Pojęcie, funkcja i charakter prawny planu zrównoważonej mobilności miejskiej

Polityka publiczna

Art. 21d ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju:

- „1. **Polityka publiczna** obejmuje okres niewykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju.
2. Polityka publiczna może obejmować okres wykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju w przypadku, gdy wynika to ze zobowiązań międzynarodowych.
3. W przypadku gdy polityka publiczna obejmuje okres wykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju, w polityce tej wydziela się okres odpowiadający okresowi obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju.”

Pojęcie, funkcja i charakter prawny planu zrównoważonej mobilności miejskiej

Plan rozwoju transportu zbiorowego

Art. 9 ust. 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym:

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, w przypadku planowanego organizowania przewozów o charakterze użyteczności publicznej, opracowuje:

- Gmina;
- Powiat;
- Związek komunalny (tj. związek międzygminny, związek gminno-powiatowy, związek powiatowy);
- Związek metropolitalny;
- Województwo;
- Minister właściwy do spraw transportu.

Pojęcie, funkcja i charakter prawny planu zrównoważonej mobilności miejskiej

Nienazwany akt polityk publicznej

Cechy tzw. **nienazwanego aktu polityki publicznej**:

- Znajduje podstawę w normach o zakresie działania lub normach o zadaniach organów;
- Jest kwalifikowany jako działanie faktyczne, pozbawione władztwa i niewywołujące skutków prawnych (a więc nie jest aktem prawa miejscowego czy aktem kierownictwa wewnętrznego);
- Ma merytoryczny (a nie normatywny) wpływ na działalność organów i programuje ją w zakresie: wizji, celów i kierunków;
- Jest wdrażany za pomocą innych instrumentów prawnych.

Pojęcie, funkcja i charakter prawny planu zrównoważonej mobilności miejskiej

Zestawienie

Akt:	Charakter prawny:	Upoważnienie - ustawowe:	Obszar:	Skutek prawny:
Strategia rozwoju ponadlokalnego	Akt kierownictwa wewnętrznego	Luźne związanie prawem	Obszar funkcjonalny	Pośredni
Program rozwoju	Akt kierownictwa wewnętrznego	Luźne związanie prawem	Jednostki podziału zasadniczego, obszar funkcjonalny	Pośredni
Polityka publiczna	Akt kierownictwa wewnętrznego	Luźne związanie prawem	Kraj	Pośredni
Plan rozwoju transportu zbiorowego	Akt prawa miejscowego	Silne związanie prawem	Jednostki podziału zasadniczego, obszar funkcjonalny	Bezpośredni
Tzw. nienazwany akt polityki publicznej	Działanie faktyczne	Swoboda	Swoboda	Brak

Pojęcie, funkcja i charakter prawny planu zrównoważonej mobilności miejskiej

Bez względu na przyjętą formę prawną SUMP istotne jest to, żeby w procesie sporządzania i uchwalania aktu mieć na uwadze rekomendacje i standardy określone w dokumencie pt.:

„Wytyczne. Opracowanie i Wdrożenie Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej”, sporządzonym na zlecenie Komisji Europejskiej.

Pojęcie, funkcja i charakter prawny planu zrównoważonej mobilności miejskiej

„Wytyczne” określają standardy sporządzania i uchwalania SUMP, w tym partycypacyjne i jawnościowe. Organizator SUMP powinien zadbać o:

- Organizację szerokiej partycypacji interesariuszy, w tym mieszkańców;
- Powołanie komitetu sterującego oraz organów doradczych (ekspertkich);
- Przeprowadzenie badań ankietowych na szeroką skalę;
- Przeprowadzenie konsultacji społecznych, grup fokusowych, wizji lokalnych.



Część 2

Prawne formy współdziałania
jednostek samorządu terytorialnego

Prawne formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego

Wykaz

Samorządowe ustawy ustrojowe przewidują kilka prawnych form współdziałania komunalnego („partnerstw samorządowych”). Są to m.in.:

- związki jednostek samorządu terytorialnego:
 - związki komunalne;
 - związek metropolitalny;
- stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego;
- porozumienia komunalne.

Prawne formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego

Związek komunalny

Art. 64 ustawy o samorządzie gminnym:

„1. W celu wspólnego wykonywania zadań publicznych gminy mogą tworzyć związki międzygminne. Związek międzygminny może być tworzony również w celu wspólnej obsługi, o której mowa w art. 10a.

2. Uchwały o utworzeniu związku podejmuje rady zainteresowanych gmin.

3. Prawa i obowiązki gmin uczestniczących w związku międzygminnym, związane z wykonywaniem zadań przekazanych związkowi, przechodzą na związek z dniem ogłoszenia statutu związku.

4. Obowiązek utworzenia związku może być nałożony tylko w drodze ustawy, która określa zadania związku i tryb zatwierdzenia jego statutu.

5. Do związków międzygminnych stosuje się odpowiednio art. 8 ust. 2-5 i art. 39 ust. 4”.

Prawne formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego

Stowarzyszenie

Art. 84 ustawy o samorządzie gminnym:

- „1. W celu wspierania idei samorządu terytorialnego oraz obrony wspólnych interesów, gminy mogą tworzyć stowarzyszenia, w tym również z powiatami i województwami.
2. Organizację, zadania oraz tryb pracy stowarzyszenia określa jego statut.
3. Do stowarzyszeń gmin stosuje się odpowiednio przepisy Prawa o stowarzyszeniach, z tym że dla założenia stowarzyszenia wymaganych jest co najmniej 3 założycieli”.

Prawne formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego

Porozumienie komunalne

Art. 74 ustawy o samorządzie gminnym:

- „1. Gminy mogą zawierać porozumienia międzygminne w sprawie powierzenia jednej z nich określonych przez nie zadań publicznych.
2. Gmina wykonująca zadania publiczne objęte porozumieniem przejmuje prawa i obowiązki pozostałych gmin, związane z powierzonymi jej zadaniami, a gminy te mają obowiązek udziału w kosztach realizacji powierzonego zadania”.

Prawne formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego

Zestawienie

	Strategia rozwoju ponadlokalnego	Program rozwoju	Polityka publiczna	Plan organizacji transportu zbiorowego	Tzw. nienazwany akt polityki publicznej
Związek komunalny	Tak	Tak	Nie	Tak	Tak
Stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego	Tak	Tak	Nie	Nie	Tak
Porozumienie komunalne	Tak	Tak	Nie	Nie	Tak



Część 3

Kwestie procesowe w zakresie sporządzania i uchwalania planów zrównoważonej mobilności miejskiej

Rekomendowane rozwiązania prawne dla sporządzania i uchwalania planów zrównoważonej mobilności miejskiej

Trzy reżimy prawne:

- Przepisy ustrojowe (ustawy i statuty);
- Ustawa OOŚ (strategiczna ocena oddziaływania na środowisko);
- Wytyczne SUMP (32 kroki).



Szlachetko

P R A W N I C Y & U R B A N I Ś C I

Dziękuję za uwagę!